

Ändringar i RA-FS 2021:6

1. Bakgrund

Under 2019 påbörjades ett arbete att se över RA-FS 2000:1 mot bakgrund av att RA-FS 1991:6 skulle ersättas med nya föreskrifter. Inriktningen på arbetet då var att de EU-relaterade handlingarna inte kunde överföras till de planerade föreskrifterna som skulle ersätta RA-FS 1991:6 eftersom de enbart skulle omfatta stödverksamheter.

RA-FS 2021:6 i sin nuvarande form får tillämpas på styr- stöd och kärnverksamhet. Det kan därför ses som mer ändamålsenligt att de handlingar från RA-FS 2000:1 som inte redan kan gallras enligt RA-FS 2021:6 tillförs dessa föreskrifter. Att utfärda nya föreskrifter för enbart EU-handlingar är därmed inte längre aktuellt. De föreslagna ändringarna är också generiska för flera verksamheter, vilket ytterligare talar för denna lösning.

Nedan görs en genomgång av förslaget till tillägg i bilagan till RA-FS 2021:6 och som kan fungera som vägledning.

2. Förslag till ändringar

Förutom de ändringar som finns i förslaget kom det i samband med remitteringen in ett antal förslag till ytterligare ändringar och förtydliganden.

2.1 Förslag i och under remitteringen av förslag (RA-FS 2000:1)

- Myndigheten får gallra handlingar som har inkommit för kännedom, när handlingarna inte behövs för verksamheten. Detta under förutsättning att handlingarna inte föranleder någon åtgärd från myndighetens sida eller att dessa inte har utgjort underlag för myndighetens ställningstagande.

Förslaget motsvarar den skrivning som finns i bilagan till RA-FS 2021:6 om just handlingar som inkommit för kännedom. I RA-FS 2000:1 anges att det gäller handlingar från EU-organ men eftersom RA-FS 2021:6 även i vissa fall kan tillämpas på kärnverksamhet finns inga hinder för en tillämpning även på detta område.

- Handlings- eller språkversioner där förändringen varit så liten att den saknar betydelse.

Motsvarande finns inte i RA-FS 2021:6 och behöver därför överföras då den finns som exempel i RA-FS 2000:1. Det har inte framkommit några skäl till att på den punkten inskränka möjligheterna till gallring.

Från en myndighet utanför remitteringen har det också inkommit önskemål om att införa denna typ av medgivande till gallring i RA-FS 2021:6, vilket torde tyda på att det är aktuellt också utanför EU-samarbetet.

Här föreslås också att det förtydligas att det är handlingar som saknar betydelse för myndighetens arbete eller bedömning. Detta ger en referens till vad bedömningen ska ske i förhållande till.

- Korrespondens som inte tillför ärendet sakuppgift.

Dessa handlingar motsvaras i RA-FS 2021:6 närmast av handlingar rörande frågor, svar och meddelanden av rutinmässig karaktär samt handlingar som inkommit för kännedom. Det förefaller därför inte nödvändigt att införa en särskild handling i bilagan som medger gallring i detta fall.

- Underlag för statistik, under förutsättning att sammanställning eller bearbetning har gjorts och att underlaget i övrigt inte har någon funktion.

Intern rutinstatistik motsvaras i RA-FS 2021:6 av handlingar som utgjort underlag för myndighetens interna planering.

En myndighet tog i sitt remissvar upp frågan om underlag till EU-statistik. Skrivningen i RA-FS 2000:1 specificerar inte vilken typ av statistik som avses men i fråga om EU-statistik får den ändå ses som av en sådan dignitet att underlaget inte bör hanteras som att den skulle vara av tillfällig eller ringa betydelse. En parallell kanske kan dras till den svenska officiella statistiken där underlaget hanteras enligt RA-MS. Samma princip torde gälla även statistik på EU-nivå.

- Handlingar eller väl avgränsade bilagor som inkommit och inte har utgjort underlag för myndighetens bedömning eller som myndigheten i övrigt inte kan förväntas agera på.

I remitteringen framfördes önskemål om att kunna gallra bilagor (som i många fall är omfattande) i de fall de inte utgjort underlag för myndighetens bedömning. Det rör i första hand situationer där myndigheten ska eller ges möjlighet att lämna synpunkter vid exempelvis en remittering eller inom ramen för en arbetsgrupp. Detta är något som i vissa fall också kan gälla i andra verksamheter exempelvis där det är vanligt att handlingar skickas med för säkerhets skull fast de aldrig har efterfrågats. Handlingar som myndigheten efterfrågar för sin handläggning bör i normalfallet inte omfattas.

Vid en sådan gallring är det dock viktigt med tydlighet gällande frister samt särskilt viktigt i fråga om registrering så att det aldrig kan bli några tvivel om vad som faktiskt har inkommit till myndigheten.

Det finns idag stöd för gallring av handlingar som inkommit för kännedom men det rör sig i detta fall egentligen inte handlingar som inkommit för kännedom särskilt om det endast omfattar vissa bilagor och myndigheten agerar eller svarar på det som inkommit.

Bestämmelsen bör inte heller omfatta handlingar eller bilagor till exempelvis ansökningar som myndigheten efterfrågat även om den i det

enskilda fallet haft relevans för beslutet. Det är viktigt av flera skäl där ett är att det inte ska kunna misstänkas att myndigheten har gallrat vissa handlingar som är till fördel för den sökande eller kan påverka en eventuell granskning negativt. Myndighetens agerande rör då inte enbart myndigheten själv utan har påverkan på andra på ett annat sätt än i traditionell remisshantering. Detta synsätt kan också tillämpas i ärenden där myndigheten lämnar yttranden till annan myndighet i ärenden som berör enskilda mer direkt.

2.2 Förslag på ändringar som uppkommit utanför remitteringen

Den här föreslagna ändringen måste ske innan årsskiftet då RA-FS 1991:6 upphör att gälla. Ändringar i RA-FS bör inte ske för frekvent och därför ingår det i uppdraget att också införa andra påkallade ändringar som är kända och inte kräver omfattande utredning.

De som är aktuella är:

Begränsningsregel

I RA-FS 1991:6 fanns en begränsning som innebar att handlingar som tillkommit före 1980 inte fick gallras med stöd av författningen utan arkivmyndighetens medgivande. Denna begränsning överfördes inte till RA-FS 2021:6 eller 2021:7. I och med att de föreslagna författningarna innebär, i vissa fall, nya regler så kan 1980 vara en olämplig tidpunkt.

När RA-FS 1991:6 infördes låg 1980 ungefär 10 år tillbaka i tiden. I RA-FS 2021:1 finns en begränsningsregel som anger att författningen inte får tillämpas på handlingar som inkommit eller upprättats efter den 31 december 2009. Här föreslås att detsamma får gälla RA-FS 2021:6 och 2021:7 och att regleringen fogas till ikraftträdande och övergångsreglerna.

Ändring av handlingar rörande planering

Den nuvarande regleringen gällande intern planering uppfattas i som för snäv. Här har det kommit förslag på att ändra den del som rör intern planering så att benämningen ”intern” tas bort. Detta ska göra att även annan planering ska kunna omfattas då sådan ibland sker mellan myndigheter. Det kan omfatta exempelvis planering inför gemensamma uppdrag eller liknande.

Tillägg av handlingar rörande möteshantering

Det har även kommit förslag på att det bör tydliggöras att även minnesanteckningar (i betydelsen mötesanteckningar) och kallelser ska kunna omfattas och att det bör tydliggöras. Detta föreslås som ett nytt tillägg då det inte ses som enkelt görligt att passa in den i intern planering.

I det ursprungliga förslaget till nya föreskrifter som remitterades i arbetet med att ersätta RA-FS 1991:6 fanns mötesanteckningar med, men med en mycket omständlig hantering gällande gallringen. Detta har sedan ändrats och möteshantering finns inte med specificerat.

Ofta används begreppet minnesanteckning synonymt med mötesanteckningar, där Riksarkivet inte har mandat att avgöra vad som är allmänna handlingar. Detta kan skapa viss osäkerhet om vad som avses. I föreskrifterna används inte begreppet minnesanteckning på grund av begreppets starka koppling till TF. Det rör sig här alltså om handlingar som myndigheten bedömer är allmänna handlingar.

En regel om gallring av kallelser och mötesanteckningar får inte tillämpas på ett sådant sätt att all dokumentation gällande möten gallras. Regeln är främst tänkt att tillämpas på kallelser och mötesanteckningar med begränsat informationsvärde över tid. Värt att notera är att kallelser eller dagordningar kan ha ett stort värde i situationer där mötesanteckningar inte förs. Inom området kan också finnas andra regler om dokumentation att ta hänsyn till.

3. Särskilda överväganden

Övergångsregler

RA-FS 1991:6 i sin lydelse RA-FS 1997:6 upphör att gälla vid årsskiftet 2022/23. Det som anges i 5 § RA-FS 2000:1 är enligt inledningstexten en tillämpningsregel till RA-FS 1991:6. Den har därmed närmast karaktären av en upplysningsparagraf och kan därför inte tillämpas när RA-FS 1991:6 upphört att gälla.

1-4 §§ är fristående bestämmelser som därmed kan omfattas av övergångsregler. 3 § innebär ett besluts- och dokumentationskrav gällande 5 § och kan därför också utgå.

Övergångsregler bör därför omfatta 1-2 och 4 §§ och införs i ändringsförfattningen till RA-FS 2021:6. Det framstår som lämpligt att övergångsreglerna omfattar 1 år.

Det finns ingen RA-MS utfärdad som stödjer sig på eller på annat sätt binder till RA-FS 2000:1.